

«EL POETA ÉS QUI INSPIRA»

Si els ciutadans de Barcelona no estiguessin tan atrafegats —distrets—, fa temps que haurien fet efectiu llur homenatge a aquests petits cenacles on es conrea el culte a l'esperit, i un dels quals, el dels «Amics de la Poesia», fa molt més pel bon nom de la ciutat que tot un consell de gestors municipals insensibilitzats per llur pròpia inútil gestió.

Els qui tenen la sort de concórrer a les reunions periòdiques dels «Amics de la Poesia» s'han fet càrrec ben sovint de la importància que té per a la causa de la cultura una entitat com l'esmentada, que fa possible reunir entorn d'un poeta uns quants centenars de ciutadans per als quals la poesia és encara una realitat present,

A la reunió de dilluns, com adés quan hi havíem escoltat Riba, Carner o Paul Valéry, vam tenir la mateixa torta impressió d'alta civilitat. Tot un públic, en bona part femení, envaint —aquest és el mot— una sala per escoltar amb fervor una lectura de bons poemes.

Paul Éluard, més nòrdic que llatí, francès de Chaumartin, la «*ville rouge*» de prop de París, va comparèixer acompanyat d'alguns poetes catalans —Riba, Foix, Garcés, Manent—, i, immediatament, el silenci, un silenci que va durar una hora, va ésser absolut. Devem a la gentilesa de Paul Éluard envers «La Publicitat» la publicació del text íntegre del curt parlament amb que va precedir la lectura dels seus poemes:

«El poeta és aquell qui inspira molt més que aquell qui és inspirat. Els poemes tenen sempre grans marges blancs, grans marges de silenci en els quals la memòria ardent es consuma per a recrear un deliri sense passat. Llur principal qualitat és, ho repeteixo, no pas d'invocar, ans d'inspirar. Tants de poemes d'amor sense objecte reuniran un bon dia els amants. Somniem sobre un poema com somniem sobre un ésser. La comprensió, com el desig, com l'odi, és feta de les relacions establertes entre la cosa compresa i les altres compreses o incompreses.

»La poesia crea mites. Imposa la primavera al cor de la tardor, el gust de les dones rosses entre els braços embrunits. Per al poeta res no és mai del tot absent. Mai no està situat del tot ni en l'espai, ni en el temps. Els millors potser, els únics poetes, són els qui suporten d'ésser traduïts i compresos en totes les llengües i que commouen a través dels segles.

»La poesia és eterna i universal. Exalta tot el que hi ha de sublim en la natura humana, és la deu no corrompuda de la vida. I és, per tal com és la vida que milita sempre contra totes les potències de desolació que sostenen l'agonisme i la bestiesa. Està dotada d'un accent que denota i fa la vida en un món de necessitats prudentment ordenades i d'estirabots remorejants.

Tendeix sempre, amb les seves imatges extralúcides, amb les seves imatges clares com l'aigua de roca, a la comprensió perfecta de l'inhabitual i a la seva utilització contra les destrosses d'un "cert" bon seny. Milita insolentment per un règim *nou*, el de la lògica lligada a la vida, no com una ombra, ans com un astre.»

A continuació Éluard va llegir poemes corresponents a les diverses etapes de la seva producció poètica —de *Capitale de la douleur*; *Mourir de ne pas mourir*; *L'amour, la poésie*; *La vie immédiate*; *La rose publique*; *Facile*—, tot intercalant-hi un text de *L'immaculée Conception* escrit en col·laboració amb André Breton; abans d'acabar va llegir cinc poemes inèdits.

Una ovació que va durar estona va subratllar l'adhesió dels oients. Tot d'admiradors es van acostar al poeta, que anava acompanyat de la seva gentil muller, per a felicitar-lo. I no hi va haver prou temps per a signar tants àlbums com li presentaven les belles admiradores.

[«*La Publicitat*», 22-I-1936]